

HUSITSKÁ REVOLUCE. KE GENEZI JEDNOHO
VÝZKUMNÉHO PARADIGMATU V ČESKÉ HISTORIO-
GRAFII PADESÁTÝCH A ŠEDESÁTÝCH
LET DVACÁTÉHO STOLETÍ

Martin Nodl

Studie se zabývá husitologickým badáním padesátých a šedesátých let dvacátého století, přičemž je důraz kladen na kontinuitu s vysoce rozvinutým výzkumem meziválečného období. Na základě prací Františka Grause a Josefa Macka ukazuje Nodl, jak výrazně profitovali vůdčí marxističtí historici z prací Bedřicha Mendla, Josefa Pekaře a Jana Slavíka. Centrální pro ně byla sociální otázka charakterizovaná jako příčina společenské krize a nakonec i revolučního hnutí. V šedesátých letech bylo pod vlivem západoevropské mediavistiky opuštěno od schematických výkladů a mohly vzniknout alternativní interpretace husitského hnutí například od Františka Michálka Bartoše a Rudolfa Urbánka, stejně jako práce nové generace husitologů (Ivan Hlaváček, František Hoffmann, Jaroslav Mezník), které byly zcela prosty jakékoliv ideologie. Grausovy a Mackovy interpretační vzory zásadně zpochybnil teprve Robert Kalívoda, který v duchu marxistického revizionizmu prezentoval ve své „Husitské ideologii“ zcela nový výklad husitství jako první buržoazní revoluce. Tato práce však byla jen minimálně recipována a nemohla ovlivnit ani vývoj od osmdesátých let, který vedl badatele jako Františka Šmahela na jedné straně zpět k pramenům a na straně druhé k dialogu se západoevropskou medievistikou.